

УДК 378.147:37.015.3

[https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-2\(44\)-2502-2514](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-2(44)-2502-2514)

Піддубна Оксана Михайлівна кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри образотворчого мистецтва, Житомирський державний університет імені Івана Франка, м. Житомир, <https://orcid.org/0000-0002-5937-0677>

Силаєва Анастасія Вікторівна викладач кафедри образотворчого мистецтва, Житомирський державний університет імені Івана Франка, м. Житомир, <https://orcid.org/0009-0008-0179-9615>

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ У СИСТЕМІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ

Анотація. У статті розглянуто педагогічні умови формування творчої особистості у системі фахової підготовки здобувачів вищої освіти в контексті сучасних освітніх трансформацій. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю розвитку творчого потенціалу майбутніх фахівців, здатних до інноваційної діяльності, самореалізації та ефективного професійного функціонування в умовах динамічних змін освітнього й соціокультурного середовища. Теоретично обґрунтовано поняття «творча особистість» і «творчий потенціал» як інтегративні характеристики, що поєднують мотиваційний, когнітивний, діяльнісний і рефлексивний компоненти. Визначено роль фахової підготовки як цілісного освітнього простору, у межах якого відбувається розвиток креативного мислення, професійних компетентностей і індивідуального стилю діяльності здобувачів вищої освіти.

У дослідженні проаналізовано основні підходи до розвитку творчості в освітньому процесі, зокрема особистісно орієнтований, компетентнісний, діяльнісний та інтегративний.

Обґрунтовано значення освітнього середовища як чинника творчого розвитку, визначено педагогічні умови ефективної реалізації творчої діяльності, серед яких інтеграція інноваційних технологій і методів навчання, індивідуалізація та диференціація освітнього процесу, розвиток мотиваційних і комунікативних аспектів взаємодії. Особливу увагу приділено методичним аспектам організації творчої діяльності, застосуванню проектних і практико-орієнтованих підходів, а також ролі викладача як фасилітатора творчого розвитку.

Доведено, що комплексне впровадження визначених педагогічних умов сприяє формуванню творчої особистості здобувача вищої освіти, підвищує ефективність фахової підготовки та забезпечує готовність майбутніх фахівців до інноваційної професійної діяльності. Результати дослідження можуть бути використані у практиці підготовки майбутніх фахівців, удосконаленні освітніх програм та розробленні сучасних методик навчання.

Ключові слова: педагогічні умови, творча особистість, творчий потенціал, фахова підготовка, творчість, здобувачі вищої освіти, професійні компетентності, освітнє середовище.

Poddubna Oksana Mykhailivna PhD in Pedagogy, Associate Professor, Head of the Department of Fine Arts and Design, Zhytomyr Ivan Franko State University, Zhytomyr, <https://orcid.org/0000-0002-5937-06777>

Sylaieva Anastasiia Victorivna Lecturer at the Development of Fine Arts and Design, Zhytomyr Ivan Franko State University, Zhytomyr, <https://orcid.org/0009-0008-0179-9615>

PEDAGOGICAL CONDITIONS FOR THE FORMATION OF A CREATIVE PERSONALITY IN THE SYSTEM OF PROFESSIONAL TRAINING

Abstract. The article examines the pedagogical conditions for the formation of a creative personality within the system of professional training of higher education students in the context of modern educational transformations. The relevance of the study is determined by the need to develop the creative potential of future specialists capable of innovative activity, self-realization, and effective professional functioning in the conditions of dynamic changes in the educational and socio-cultural environment. The concepts of «creative personality» and «creative potential» are theoretically substantiated as integrative characteristics that combine motivational, cognitive, activity-based, and reflexive components. The role of professional training is defined as a holistic educational space in which the development of creative thinking, professional competencies, and the individual style of activity of higher education students takes place.

The study analyzes the main approaches to the development of creativity in the educational process, in particular the personality-oriented, competence-based, activity-based, and integrative approaches. The importance of the educational environment as a factor in creative development is substantiated, and the pedagogical conditions for the effective implementation of creative activity are

identified, including the integration of innovative technologies and teaching methods, individualization and differentiation of the educational process, and the development of motivational and communicative aspects of interaction. Special attention is paid to methodological aspects of organizing creative activity, the application of project-based and practice-oriented approaches, as well as the role of the teacher as a facilitator of creative development.

It is proved that the comprehensive implementation of the identified pedagogical conditions contributes to the formation of a creative personality of higher education students, increases the effectiveness of professional training, and ensures the readiness of future specialists for innovative professional activity. The results of the study can be used in the practice of training future specialists, improving educational programs, and developing modern teaching methodologies.

Keywords: pedagogical conditions, creative personality, creative potential, professional training, creativity, higher education students, professional competencies, educational environment.

Постановка проблеми. Сучасні трансформаційні процеси в освіті зумовлюють необхідність переосмислення підходів до професійної підготовки здобувачів вищої освіти, зокрема в контексті розвитку їхнього творчого потенціалу та формування творчої особистості. Умови цифровізації, інноваційного розвитку суспільства та зростання вимог до професійної мобільності фахівців актуалізують проблему створення освітнього середовища, яке сприяє розвитку креативного мислення, здатності до самостійного пошуку рішень і творчої самореалізації. У педагогічному дискурсі дедалі більше уваги приділяється питанням інтеграції інноваційних методів навчання, особистісно орієнтованого підходу та практико-орієнтованих форм діяльності, що дозволяють забезпечити формування цілісної творчої особистості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема формування творчої особистості у системі фахової підготовки здобувачів вищої освіти набуває трансформації компетентнісних моделей підготовки та посилення запиту на креативність як професійну якість майбутнього фахівця. У сучасному науковому дискурсі зазначене питання осмислюється крізь призму розвитку творчого потенціалу особистості, упровадження інноваційних підходів і технологій, а також визначення педагогічних механізмів стимулювання творчості в освітньому середовищі.

У контексті розвитку творчого потенціалу особистості вагомими є результати дослідження Г. Куниці, О. Піддубної, А. Максимчука, де акцентовано на необхідності цілеспрямованого формування творчих

здібностей і практичних умінь як чинників професійного становлення майбутнього фахівця. Автори підкреслюють значення освітнього середовища та практичної діяльності як умов розкриття творчих можливостей здобувачів освіти, що створює теоретичне підґрунтя для визначення педагогічних умов формування творчої особистості у процесі фахової підготовки [1, С. 94-99].

Низка праць присвячена з'ясуванню педагогічних механізмів активізації творчого розвитку в закладах вищої освіти. Зокрема, у дослідженні М. Пічкур, Г. Соцької та інших обґрунтовано педагогічні механізми стимулювання творчого розвитку студентів мистецьких і педагогічних спеціальностей засобами новітнього мистецтва. Автори доводять, що залучення здобувачів освіти до сучасних мистецьких практик, інтерактивних форм взаємодії та творчого експериментування підсилює мотивацію, розширює художній досвід і сприяє формуванню креативного мислення, що є важливими компонентами творчої особистості [2. С.1-14].

Питання розвитку творчих здібностей у ширшому віковому та освітньому контексті відображено у праці Л. Шульги, І. Скоморовської та інших, де розкрито новітні педагогічні ідеї щодо розвитку творчих здібностей дітей дошкільного віку, представлені педагогічні орієнтири (середовищний підхід, підтримка ініціативності, творче проектування) є методологічно значущими для моделювання педагогічних умов формування творчої особистості на рівні вищої освіти [3. С. 69-93].

У монографії С. Сисоєвої розкрито теоретико-методологічні засади формування творчої особистості у процесі професійної підготовки здобувачів вищої освіти. Авторка обґрунтовує значення освітнього середовища, інноваційних методів навчання та активної дослідницької діяльності як важливих педагогічних умов розвитку творчого потенціалу майбутнього фахівця. У праці підкреслюється роль викладача як організатора творчого освітнього простору та фасилітатора професійного становлення здобувачів освіти. Висновки дослідження мають важливе значення для обґрунтування педагогічних умов формування творчої особистості у системі фахової підготовки, оскільки спрямовані на поєднання професійної компетентності з розвитком креативного мислення та здатності до інноваційної діяльності [4]. Отже, аналіз наведених досліджень засвідчує наявність значного наукового доробку щодо розвитку творчого потенціалу, оновлення компетентнісних орієнтирів мистецької освіти та використання сучасних мистецьких і дизайнерських практик як чинників творчого становлення особистості.

Водночас потребує подальшого системного обґрунтування питання цілісного комплексу педагогічних умов формування творчої особистості саме у системі фахової підготовки здобувачів вищої освіти: від організації

освітнього середовища й мотиваційної підтримки до добору методів, форм і засобів, що забезпечують стійку творчу активність і професійну самореалізацію. Саме ця науково-практична потреба визначає дослідницьку нішу заявленої теми та зумовлює актуальність подальших розвідок у даному напрямі.

Мета статті полягає у теоретичному обґрунтуванні педагогічних умов формування творчої особистості у системі фахової підготовки здобувачів вищої освіти. Для досягнення поставленої мети визначено такі завдання дослідження: проаналізувати понятійно-категоріальний апарат проблеми творчої особистості та творчого потенціалу; розкрити підходи до розвитку творчості в освітньому процесі; визначити педагогічні умови розвитку творчого потенціалу здобувачів вищої освіти; зазначити методичні аспекти організації творчої діяльності у системі фахової підготовки.

Виклад основного матеріалу дослідження. Особливого значення набуває роль фахової підготовки у розвитку творчого потенціалу здобувачів вищої освіти. Саме в процесі професійного навчання відбувається формування ключових компетентностей, які поєднують знання, практичні вміння, креативність та здатність до інноваційної діяльності. Фахова підготовка виступає не лише засобом засвоєння професійних знань, а й середовищем для творчого самовираження, розвитку індивідуального стилю діяльності та становлення професійної ідентичності майбутнього фахівця. Особливо це стосується мистецько-дизайнерської освіти, де творчість є провідною компонентою професійної діяльності та визначає якість підготовки спеціаліста.

У сучасному науковому дискурсі поняття «творча особистість» розглядається як багатовимірна категорія, що поєднує інтелектуальні, емоційно-ціннісні, мотиваційні та діяльнісні характеристики людини, спрямовані на створення нових ідей, образів або способів діяльності. У педагогічній та психологічній науці творча особистість визначається не лише через наявність художніх чи інтелектуальних здібностей, а й через здатність до саморозвитку, критичного мислення, рефлексії та інноваційного підходу до вирішення професійних завдань.

Психологічні дослідження творчості пов'язують формування творчої особистості з розвитком креативності як інтегративної властивості психіки, що проявляється у гнучкості мислення, здатності до дивергентного пошуку, уяви та емоційної відкритості до нового досвіду. Представники гуманістичної психології розглядають творчість як одну з базових характеристик самореалізації людини, що формується в умовах підтримувального освітнього середовища та позитивної мотивації. У цьому контексті творча особистість виступає активним суб'єктом навчальної діяльності, який

здатний не лише засвоювати знання, а й трансформувати їх відповідно до власного досвіду.

У педагогічній теорії поняття творчої особистості тісно пов'язується з категоріями «творчий потенціал», «творча діяльність» і «професійна самореалізація». Науковці підкреслюють, що розвиток творчості можливий лише за умов створення спеціально організованого освітнього простору, який сприяє свободі самовираження, експериментуванню та інтеграції різних видів діяльності. Важливим чинником є також роль викладача, який виступає не лише джерелом знань, а й фасилітатором творчого процесу, організатором діалогу та партнерської взаємодії зі здобувачами освіти [4].

У системі фахової підготовки формування творчої особистості набуває особливого значення, оскільки сучасний фахівець має володіти не тільки професійними знаннями та вміннями, але й здатністю до інноваційного мислення, творчого вирішення професійних завдань і адаптації до динамічних змін освітнього та соціокультурного середовища. Зокрема, у мистецько-дизайнерській освіті творча особистість проявляється через здатність до художньо-образного мислення, естетичної рефлексії, експериментування з формою та змістом, а також через інтеграцію традиційних і сучасних технологій у процесі професійної діяльності.

Поняття «творча особистість» у педагогічній та психологічній науці виступає ключовим теоретичним підґрунтям дослідження педагогічних умов фахової підготовки. Воно дозволяє розглядати освітній процес як простір розвитку індивідуальності здобувача вищої освіти, у якому поєднуються когнітивні, емоційні та діяльнісні аспекти творчості, спрямовані на формування професійно зрілої та самореалізованої особистості.

У сучасній педагогічній науці творчий потенціал здобувачів вищої освіти розглядається як інтегративна характеристика особистості, що поєднує сукупність інтелектуальних, мотиваційних, емоційно-ціннісних і діяльнісних ресурсів, спрямованих на створення нових ідей, художніх образів або інноваційних способів розв'язання професійних завдань. Його сутність полягає не лише у наявності природних здібностей, а передусім у здатності особистості до саморозвитку, творчого мислення, рефлексії та продуктивної діяльності в умовах освітнього середовища.

У психологічному аспекті творчий потенціал пов'язується з креативністю, дивергентним мисленням, уявою, гнучкістю когнітивних процесів і здатністю до нестандартного бачення проблеми. Водночас педагогічний підхід звертає увагу на умови, які сприяють актуалізації цього потенціалу, зокрема на створенні середовища, що підтримує індивідуальність здобувача освіти, стимулює ініціативність і забезпечує можливість творчого експериментування. Таким чином, творчий потенціал

постає як динамічна система, що розвивається в процесі навчальної та професійної діяльності.

У контексті фахової підготовки здобувачів вищої освіти творчий потенціал виступає важливою компонентою професійної компетентності. Він проявляється через здатність інтегрувати теоретичні знання та практичні вміння, генерувати нові ідеї, здійснювати художньо-образне або проєктне мислення, а також адаптуватися до змін освітнього та соціокультурного середовища. Особливої ваги цей аспект набуває у мистецько-дизайнерській освіті, де творчість є не лише результатом навчання, а й способом професійного самовираження та самореалізації. Сутність творчого потенціалу також визначається через його структурні компоненти, серед яких дослідники виокремлюють мотиваційний (інтерес до творчої діяльності, прагнення до самовираження), когнітивний (знання, художньо-образне мислення, здатність до аналізу та синтезу), діяльнісний (уміння реалізовувати творчі задуми, експериментувати з матеріалами та технологіями) та рефлексивний (усвідомлення власного досвіду, здатність до самооцінювання результатів діяльності). Взаємодія цих компонентів забезпечує розвиток творчої особистості в процесі професійної підготовки [З. С. 69-93].

Творчий потенціал здобувачів вищої освіти слід розглядати як відкриту й динамічну систему можливостей особистості, що розкривається у спеціально організованих педагогічних умовах. Його розвиток залежить від інтеграції інноваційних методів навчання, практико-зорієнтованої діяльності, міждисциплінарної взаємодії та підтримки індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів. Саме тому дослідження педагогічних умов формування творчого потенціалу є важливим напрямом удосконалення системи фахової підготовки сучасного фахівця.

У сучасній педагогічній теорії розвиток творчості розглядається як один із ключових напрямів модернізації освіти, спрямований на формування здатності особистості до самостійного мислення, інноваційної діяльності та професійної самореалізації. Освітній процес дедалі більше орієнтується на створення умов, що стимулюють креативність, індивідуальність і активну позицію здобувачів вищої освіти, що зумовлює необхідність застосування різних науково обґрунтованих підходів до розвитку творчості.

Одним із провідних є особистісно орієнтований підхід, який передбачає врахування індивідуальних особливостей здобувачів освіти, їхніх інтересів, здібностей і стилів навчання. У межах цього підходу творчість розглядається як процес самовираження, що розкривається через створення ситуацій вибору, варіативність завдань і підтримку індивідуальної освітньої траєкторії. Особистісно орієнтована модель навчання сприяє розвитку

внутрішньої мотивації та формуванню відповідальності за результати власної діяльності.

Важливе місце займає компетентнісний підхід, який звертає увагу на формуванні здатності застосовувати знання у практичних ситуаціях і творчо розв'язувати професійні завдання. У цьому контексті розвиток творчості пов'язується з інтеграцією теоретичних знань і практичного досвіду, використанням міждисциплінарних зв'язків та формуванням професійних і ключових компетентностей. Компетентнісний підхід сприяє переходу від репродуктивного навчання до продуктивної діяльності, орієнтованої на створення нових ідей і результатів.

Не менш значущим є діяльнісний підхід, який передбачає розвиток творчості через активну участь здобувачів освіти у практичній діяльності. Творчі завдання, проектна робота, дослідницькі методи та інтерактивні форми навчання сприяють формуванню навичок аналізу, синтезу, експериментування й рефлексії. У мистецько-дизайнерській підготовці діяльнісний підхід проявляється через виконання творчих проектів, роботу з матеріалами й технологіями, а також через взаємодію теорії та практики [3. С. 69-93].

Окрему роль відіграє інтегративний підхід, який передбачає поєднання різних видів діяльності, дисциплін і методів навчання. Інтеграція знань із мистецтва, дизайну, цифрових технологій та педагогіки створює умови для розвитку цілісного художнього мислення, сприяє формуванню нових творчих стратегій і розширює можливості самореалізації здобувачів вищої освіти. Такий підхід дозволяє розглядати творчість як міждисциплінарний процес, що поєднує різні сфери професійної діяльності.

Сучасні освітні тенденції також підкреслюють значення інноваційного та цифрового підходів, пов'язаних із використанням мультимедійних технологій, віртуальних середовищ і цифрових інструментів у навчанні. Їх застосування сприяє розвитку візуального мислення, підвищує мотивацію до навчання та створює нові можливості для творчого експериментування. Водночас ефективність цифрових технологій залежить від педагогічної доцільності їх використання та здатності викладача інтегрувати їх у навчальний процес.

Отже, розвиток творчості в освітньому процесі ґрунтується на поєднанні особистісно орієнтованого, компетентнісного, діяльнісного, інтегративного та інноваційного підходів, які забезпечують формування творчої особистості здобувача вищої освіти. Їх комплексне застосування дозволяє створити сприятливе освітнє середовище, у якому творчість виступає не лише результатом навчання, а й засобом професійного становлення майбутнього фахівця.

У сучасній педагогічній науці освітнє середовище розглядається як цілісна система умов, ресурсів і взаємодій, що забезпечують розвиток особистості здобувача вищої освіти та формування його професійних і творчих компетентностей. Саме освітнє середовище створює основу для актуалізації творчого потенціалу, оскільки воно визначає характер навчальної діяльності, рівень мотивації, можливості самореалізації та способи взаємодії між учасниками освітнього процесу [1, С. 94-99].

Однією з ключових характеристик освітнього середовища є його відкритість і варіативність, що дозволяє здобувачам освіти обирати індивідуальну траєкторію навчання, експериментувати з різними формами творчої діяльності та реалізовувати власні ідеї. У такому середовищі особливого значення набувають партнерські взаємини між викладачем і студентами, які сприяють розвитку довіри, творчої ініціативи та внутрішньої мотивації до професійного самовдосконалення. Викладач у цьому контексті виступає фасилітатором освітнього процесу, створюючи умови для активної взаємодії, творчого пошуку та рефлексії.

Важливим аспектом є інтеграція різних видів діяльності – навчальної, дослідницької, проєктної та художньо-творчої. Така інтеграція сприяє формуванню цілісного освітнього простору, у якому знання не існують ізольовано, а поєднуються з практичним досвідом. У мистецько-дизайнерській освіті це проявляється через організацію творчих майстерень, пленерів, проєктних студій, виставкової діяльності та міждисциплінарних курсів, що стимулюють розвиток образного мислення та здатності до інновацій [2. С.1-14].

Сучасне освітнє середовище також характеризується активним використанням цифрових і мультимедійних технологій, які розширюють можливості творчої взаємодії та забезпечують доступ до різноманітних візуальних ресурсів. Цифрові платформи, інтерактивні інструменти та віртуальні простори сприяють формуванню нових форматів навчання, що поєднують індивідуальну та колективну діяльність. Водночас ефективність їх використання залежить від педагогічної доцільності та здатності інтегрувати технології у творчий процес.

Не менш важливою компонентою освітнього середовища є його емоційно-психологічний клімат, який впливає на рівень творчої активності здобувачів освіти. Підтримка ініціативності, толерантність до помилок, можливість відкритого обговорення ідей та результатів діяльності формують атмосферу, у якій студенти відчувають себе впевнено і готові до експериментування. Саме в такому середовищі творчий потенціал розкривається найефективніше, оскільки поєднуються внутрішні ресурси особистості та зовнішні педагогічні умови. Отже, освітнє середовище

виступає важливим чинником розвитку творчого потенціалу здобувачів вищої освіти, забезпечуючи інтеграцію змісту навчання, інноваційних методів, технологій і міжособистісної взаємодії. Його цілеспрямована організація дозволяє створити сприятливі умови для формування творчої особистості, здатної до самостійного мислення, професійної діяльності та творчої самореалізації.

У сучасній системі фахової підготовки інтеграція інноваційних технологій і методів навчання виступає важливою педагогічною умовою розвитку творчого потенціалу здобувачів вищої освіти. Цей процес передбачає поєднання традиційних освітніх підходів із новітніми цифровими, мультимедійними та інтерактивними засобами, що сприяють активізації пізнавальної діяльності, розвитку креативності та формуванню здатності до самостійного творчого пошуку. Інноваційні технології не лише розширюють можливості подання навчального матеріалу, а й змінюють характер взаємодії між викладачем і студентами, орієнтуючи освітній процес на партнерство, співтворчість і рефлексію [4].

Одним із ключових напрямів інтеграції є використання мультимедійних засобів навчання, які поєднують візуальні, аудіальні та інтерактивні елементи. Вони сприяють розвитку образного мислення, формуванню візуальної культури та підвищенню мотивації до творчої діяльності. У мистецько-дизайнерській освіті застосування цифрових інструментів, графічних редакторів, віртуальних платформ і інтерактивних презентацій дозволяє здобувачам освіти експериментувати з різними художніми техніками, створювати власні проєкти та презентувати результати своєї роботи у сучасних форматах.

Важливим аспектом інтеграції інноваційних технологій є використання активних методів навчання, серед яких проєктний, проблемно-орієнтований, дослідницький та кейс-метод. Вони сприяють розвитку критичного мислення, умінню аналізувати інформацію та приймати творчі рішення. Поєднання інноваційних методів із цифровими технологіями забезпечує створення динамічного освітнього середовища, у якому студенти виступають активними учасниками навчального процесу, а не пасивними споживачами інформації.

Не менш важливим є використання колаборативних форм навчання, що передбачають групову взаємодію, спільне виконання творчих завдань і обмін ідеями. Онлайн-платформи та цифрові сервіси дають можливість організувати спільні проєкти, обговорення та презентації результатів діяльності, що сприяє розвитку комунікативних навичок і формуванню культури творчого діалогу. Такий підхід забезпечує інтеграцію індивідуальної та колективної творчості, розширюючи можливості професійної

підготовки. Інтеграція інноваційних технологій і методів навчання також передбачає зміну ролі викладача, який виступає організатором освітнього середовища, наставником і фасилітатором творчого процесу. Його завдання полягає у створенні умов для самостійної діяльності здобувачів освіти, підтримці їхньої творчої ініціативи та спрямуванні навчального процесу на досягнення професійно значущих результатів. Отже, інтеграція інноваційних технологій і методів навчання сприяє формуванню сучасного освітнього простору, у якому творчий потенціал здобувачів вищої освіти розкривається через поєднання традиційних педагогічних підходів і цифрових інструментів. Такий синтез забезпечує підвищення якості фахової підготовки, розвиток креативного мислення та готовність майбутніх фахівців до інноваційної професійної діяльності.

Індивідуалізація та диференціація навчального процесу є важливими педагогічними умовами розвитку творчого потенціалу здобувачів вищої освіти, оскільки вони забезпечують урахування індивідуальних особливостей, рівня підготовленості, творчих здібностей і професійних інтересів кожного студента. У сучасній освітній практиці ці підходи спрямовані на створення умов для реалізації особистісно орієнтованого навчання, що передбачає гнучкість змісту освіти, варіативність форм і методів роботи, а також можливість вибору індивідуальної освітньої траєкторії.

Мотиваційні та комунікативні аспекти теж відіграють важливу роль у формуванні творчого потенціалу здобувачів вищої освіти, оскільки саме вони забезпечують активну участь особистості в освітньому процесі та сприяють розвитку здатності до самостійного творчого мислення. У сучасній педагогічній теорії мотивація розглядається як внутрішній механізм, що спонукає до пізнавальної діяльності, самореалізації та досягнення професійних цілей.

Також особливого значення набуває педагогічна комунікація, яка базується на партнерських взаєминах між викладачем і студентами. Вона передбачає відкритість до діалогу, підтримку творчої ініціативи та створення атмосфери довіри, у якій здобувачі освіти можуть вільно висловлювати власні думки та експериментувати з новими ідеями. Тому, мотиваційні та комунікативні аспекти формування творчості є неодмінною умовою фахової підготовки здобувачів вищої освіти. Їх ефективна реалізація сприяє активізації творчої діяльності, розвитку професійної ідентичності та формуванню готовності майбутніх фахівців до інноваційної діяльності в умовах сучасного освітнього середовища.

Проектна діяльність є одним із ключових інструментів розвитку творчого потенціалу, оскільки вона передбачає виконання комплексних завдань, що поєднують дослідження, планування, експериментування та

презентацію результатів. Практико-орієнтований підхід сприяє формуванню професійних компетентностей через реальні або наближені до професійної діяльності ситуації. Застосування мультимедійних технологій та інноваційних цифрових інструментів значно розширює можливості організації творчої діяльності. Використання графічних редакторів, цифрових платформ, інтерактивних презентацій, віртуальних середовищ і онлайн-галерей сприяє розвитку візуальної культури, навичок цифрового дизайну та творчого експериментування. Мультимедійні засоби дозволяють поєднати традиційні художні практики з сучасними технологіями, створюючи умови для формування нових форматів творчості.

У сучасній освітній парадигмі роль викладача трансформується від традиційного транслятора знань до фасилітатора творчого розвитку. Його діяльність спрямована на створення сприятливого освітнього середовища, підтримку творчої ініціативи здобувачів освіти та організацію ефективної взаємодії у навчальному процесі. Тому, методичні аспекти формування творчої особистості у системі фахової підготовки ґрунтуються на поєднанні різноманітних методів і форм організації творчої діяльності, проектних і практико-орієнтованих підходів, використанні мультимедійних технологій та активній ролі викладача як фасилітатора освітнього процесу.

Висновки. Проведене дослідження дало змогу узагальнити теоретичні та методичні засади формування творчої особистості у системі фахової підготовки здобувачів вищої освіти та визначити ключові педагогічні умови розвитку їхнього творчого потенціалу. Аналіз наукових джерел і педагогічного досвіду засвідчив, що сучасна освіта потребує переорієнтації на особистісно орієнтовану модель навчання, у якій творчість виступає не лише результатом освітнього процесу, а й провідним засобом професійного становлення майбутнього фахівця. Теоретичне осмислення понять «творча особистість» і «творчий потенціал» дозволило розглядати їх як інтегративні характеристики, що поєднують когнітивний, мотиваційний, діяльнісний та рефлексивний компоненти. У результаті дослідження визначено ефективні педагогічні умови розвитку творчого потенціалу здобувачів вищої освіти.

Перспективи подальших наукових розвідок вбачаються у дослідженні практичних моделей інтеграції мультимедійних технологій у мистецько-дизайнерській освіті, розробленні методик оцінювання рівня творчого потенціалу здобувачів вищої освіти, а також у вивченні можливостей міждисциплінарної взаємодії у формуванні творчої особистості. Подальші дослідження можуть бути спрямовані на експериментальне впровадження інноваційних освітніх практик і аналіз їх впливу на професійний розвиток майбутніх фахівців.

Література

1. Куниця Г. В., Піддубна О. М., Максимчук А. П. Мистецька освіта в Україні: розвиток творчого потенціалу особистості. Актуальні питання гуманітарних наук. 2025. Вип. 84, т. 2. С. 94-99. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/84-2-14>
2. Piddubna O., Pylnik R., Pichkur M., Poluden L., Sotska H., Maksymchuk A. Pedagogical Mechanisms to Activate the Creative Development of Students of Art and Pedagogical Specialties of Higher Education Institutions by Means of the Latest Art. Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala. 2023. Vol. 15, Iss. 3, P. 1-14. DOI: <https://doi.org/10.18662/rrem/15.3/749>
3. Shulha L., Skomorovska I., Fasolko T., Mironenko N., Zahorodnia L., Piddubna O. The Latest Pedagogical Ideas for Development of Creative Abilities in Preschool Children Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala. 2022. Vol. 14, № 4. P. 69-93. DOI: <https://doi.org/10.18662/rrem/14.4/630>
4. Сисоєва С.О. Творчий розвиток фахівців в умовах магістратури : Монографія / С.О. Сисоєва. К. : ТОВ «Видавниче підприємство «ЕДЕЛЬВЕЙС», 2014. 400 с.

References

1. Kuniysia, H. V., Piddubna, O. M., & Maksymchuk, A. P. (2025). Mystetska osvita v Ukraini: rozvytok tvorchoho potentsialu osobystosti [Art education in Ukraine: development of the creative potential of the individual]. Aktualni pytannia humanitarnykh nauk – Current Issues of the Humanities, 84(2), 94-99. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/84-2-14> [in Ukrainian].
2. Piddubna, O., Pylnik, R., Pichkur, M., Poluden, L., Sotska, H., & Maksymchuk, A. (2023). Pedagogical mechanisms to activate the creative development of students of art and pedagogical specialties of higher education institutions by means of the latest art. Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala, 15(3), 1-14. DOI: <https://doi.org/10.18662/rrem/15.3/749>
3. Shulha, L., Skomorovska, I., Fasolko, T., Mironenko, N., Zahorodnia, L., & Piddubna, O. (2022). The latest pedagogical ideas for development of creative abilities in preschool children. Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala, 14(4), 69-93. DOI: <https://doi.org/10.18662/rrem/14.4/630>
4. Sysoieva, S. O. (2014). Tvorchyi rozvytok fakhivtsiv v umovakh mahistratury [Creative development of specialists in the conditions of master's degree training]. Kyiv: Edelweis Publishing Enterprise [in Ukrainian].

Дата першого надходження статті до видання: 13.02.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 28.02.2026